

Lääne maakonna rahvaraamatukogude 2017. a. aruanne

Üldkasutatavate raamatukogude arv:

Lääne maakonnas oli 2017.aastal 17 rahvaraamatukogu, sh Lääne-Nigula valla raamatukogul 3 haruraamatukogu ja Lihula valla raamatukogul 3 haruraamatukogu, Lääne Maakonna Keskraamatukogul 1 väliteeninduspunkt ja Lääne-Nigula valla raamatukogu Risti haruraamatukogul 1 väliteeninduspunkt.

Tabel 1

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.12.16)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Lääne maakond	24970	10	17	6	23
sh Haapsalu linn	10 270		1	0	1

1.Põhilised tegevussuunad (rahvaraamatukogude statistilise aruandluse korraldamine ja tegevuse analüüsimine, *RaRS § 5(5) 3)*)

Lääne maakonna rahvaraamatukogude põhitegevuseks oli teavikute kogumine ja säilitamine, e-teenuste vahendamine, lugejateenindus ja –koolitus, vaba aja kvaliteetse veetmise võimaldamine, lugemisharjumuste kasvatamine lastel, kodu- ja kultuurilooliste materjalide kogumine ja säilitamine, kirjanduslike sündmuste ja näituste korraldamine huvilistele. Maakonnas pakkusid maaraamatukogud lisaks raamatukoguteenustele ka side/posti teenuseid. Maakonnaraamatukogu poolt teavikute komplekteerimine linna- ja maakonna raamatukogudele, raamatukogude ja koostööpartnerite vahelise koostöö korraldamine ja koordineerimine ning maakonna raamatukoguhoidjate nõustamine ja täienduskoolituse korraldamine.

Laste- ja noorte kultuuriaasta tunnuslausega „Mina ka!“

Lastekaitsepäeval, 1. juunil korraldas Lääne maakonna keskraamatukogu 5. korda konverentsi „Muinasjutuvägi“, mis kandis alapealkirja „Lugudega kasvame suureks“. Konverentsil esinesid kirjanikud Indrek Koff ja Lauri Sommer, muinasjutuvestja Piret Päär, lasteajakirja „Täheke“ peatoimetaja Ilona Martson, tunnustatud laste- ja noortekirjanduse eksperdid Ave Mattheus ja Krista Kumberg ning muinasjutu-uuriija Risto Järv ning raamatukoguhoidja ja muinasjutuvestja Elo Lammi Helsingi Pasila raamatukogust, Soomest. Konverentsi modereeris ja muusikalisi vahepalu esitas Antti Kammiste, osalejad said kaasa konverentsimaterjalid ja rinnamärgi, eksponeeriti Eesti Lastekirjanduse Keskuse koostatud illustratsioonide näitust „Aken muinasjutumaailma ja Haapsalu fotograafide fotonäitust „Tagasi lapsepõlve“.

Lääne maakonna keskraamatukogu korraldatud muinasjutukonverentside algus jääb aastasse 2009. Sellest ajast peale on raamatukogu üle aasta kutsunud Haapsallu kokku muinasjutte väärtustavad inimesed, kes oma teadmisi, mõtteid ja kogemusi teistega jagada soovivad. Konverents on suunatud laste lugemise juhtidele – lapsevanematele, pedagoogidele, raamatukoguhoidjatele, huvijuhtidele ja kõigile teistele huvilistele, kellele laste- ja noortekultuur korda läheb, kes peavad muinaslugusid tähtsaks ja on võtnud nende edasikandmise ja vahendamise oma südameasjaks. Kui soovime lastest saada häid kaasteelisi, tuleb neile muinasjutte lugeda. Vanad lood on sillaks põlvkondade vahel. Kui raamatumaailmast on raske leida teost, mida kõik kolm põlvkonda on lugenud, siis muinasjuttude hulgas näeme palju selliseid, mida teavad nii vanavanemad, emad - isad kui ka lapsed. Konverentsil on alati olnud ligi 200 osalejat nii kohapealt kui üle Eesti.

Ridala raamatukoguga koostöös osales Ridala Põhikooli 4. klass veebiküsitluses „Mina jään,“ mille eesmärgiks oli rohkem teada saada Eesti laste elust ja tegemistest nii kodus kui välismaal. Auhinnaks oli teematund Eesti Lastekirjanduse Keskuses „Rännates raamatuga mööda maailma“.

2017.aastal toimus Haapsalus kaks raamatukoguhoidjate üle-eestilist sündmust.

Eesti Rahvusraamatukogu ja Lääne maakonna keskraamatukogu korraldasid 9.-11.augustil rahvaraamatukoguhoidjate suveseminari teemal „Raamatukogu teenus, väärtus ja kasu hindamine“, mis toimus Haapsalus ja Noarootsis. Seminari eesmärk oli kokku tuua erinevate maakondade raamatukoguhoidjaid, et koos arutada tulevikusuundi Eesti raamatukogunduses, külastada raamatukogusid, tutvuda kohalike vaatamisväärsustega. Seminari teemad olid järgmised: Lääne-Nigula valla vallavanem Mikk Lõhmus rääkis 2018. a. valdade ühendamisest, mida võib see kaasa tuua raamatukogunduses, millised on head kogemused, millised puudujäägid; ERÜ esinaine Katre Riisalu rääkis 21. sajandi raamatukogust, milline see olla võiks või olema peaks; Rahvusraamatukogu juhtiv spetsialist Kai Välbe pidas loengu ja tegi töötoa teemal Raamatukogu väärtuse ja kasu hindamise võimalustest; PTT OÜ koolitaja ja disainer Taavi Tamm käsitles teemat Raamatukogu teenus kui toote disain; Lääne maakonna keskraamatukogu lasteosakonna bibliograaf Krista Kumberg rääkis lastekirjandusest, tutvustati Tallinna Keskraamatukogu algatatud projekti „Kunst ja noor raamatukokku“ ja www.minaka.ee tegevusi. Küllastati Lääne Maakonna Keskraamatukogu ruume kultuurikeskuse hoones, lasteosakonda Haapsalu vanalinna ajaloolises majas, Rannarootsi muuseumi, Ridala valla Uuemõisa raamatukogu, Noarootsi valla Sutlepa raamatukogu ja seltsimaja, Noarootsi gümnaasiumi ja selle raamatukogu.

30. oktoobril korraldasid Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing ja Lääne maakonna keskraamatukogu üleriigilise Maaraamatukoguhoidjate päeva.

Kullamaa valla Kullamaa raamatukogu tähistas 110. aastapäeva.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogudevõrgu struktuur ja nõukogud:

2017. a. maakonna raamatukogudevõrgus muutusi ei toimunud, kuid muutused tulevad 2018. aastal seoses haldusreformiga. Maakonnas tegutses 23 rahvaraamatukogu, neist 6 registreeritud harukogudena (Lihula ja Lääne-Nigula vallas), lisaks 2 väliteeninduspunkti (Haapsalus ja Piirsalus). Ridala Vallavalitsuse ja Lääne maakonna keskraamatukogu koostöölepinguga osutas keskraamatukogu Ridala valla Uuemõisa raamatukogus lugejatele raamatukogu põhiteenuseid 10.oktoobrist 2016.aastal kuni 31.detsembrini 2017.aastal, sest uue juhataja konkurssi ei peetud otstarbekaks enne Haapsalu linna ja Ridala valla ühinemist 2018.a. haldusreformiga.

Raamatukogu nõukogud tegutsesid neis raamatukogudes, kus nõukogu peeti vajalikuks. Nõukogud puudusid Nõva, Oru, Sutlepa, Taebla, Tuudi, Virtsu raamatukogul.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.16. €	Seisuga 31.12.17 €	Muutus %
Eelarve kokku	699	746,44	+6,79
sh keskraamatukogu	325,12 tuh.	348,36 tuh.	+7,15
Personalikulu	415,27	457,88	+10,26
sh keskraamatukogu	208,72 tuh.	229,88 tuh.	+10,14
Komplekteerimiskulu	122,96	126,32	+2,73
sh KOV-lt	77,72	80,24	+3,24

sh riigilt	45,24	46,08	+1,86
sh keskraamatukogu	29,56 tuh.	29,58 tuh.	+0,07
sh KOV-lt	10,85 tuh.	10,63 tuh.	-2,03
sh riigilt	18,71 tuh.	18,95 tuh.	+1,28
Infotehnoloogiakulu	26,88	27,39	+1,90
sh keskraamatukogu	14,03 tuh.	14,12 tuh.	+0,64

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood 2017	Eraldatud summa /euro	Projekti üld maksumus
Lääne maakonna keskraamatukogu			
1. Kunst ja noor raamatukokku (inventar 3-le raamatukogule) ja Infopäev 26.09.2017 Haapsalus	2017	579,91 491,40	1071,31
2. Lastekirjanduse pihustamine tänavatele, ELK projektist „50 ideed“	2017	497,00	497,00
3. Eesti Kultuurkapital Läänemaa Ekspertgrupist:			
3.1 Talvevaheaeg lasteraamatukogus	Jaan-mai	260,00	313,37
3.2 Kirjandussündmused täiskasvanutele I kvartal	Jaan-aprill	530,00	641,64
3.3 Naeratava kuu inimesed – Ena Mets	27.aprill	66,00	96,90
3.4 Lastele maikuus	mai	150,00	180,00
3.5 „Tähelepaneliku loodusvaatleja märkmed“ esitlus	juuni	90,00	120,00
3.6 Kirjanduslik perepäev „Pilvede all“	21.okt.	415,00	965,27
3.7 Kirjanduslik sügis täiskasvanutele	Aug-nov	441,00	591,54
3.8 Maaraamatukoguhoidjate päev	30.okt	300,00	525,00
3.9 Konverents „Muinasjutuvägi“	1.juuni	2500,00	4582,40
Sh. . Eesti Kultuurkapitali Kirjanduse sihtkapital		300,00	
Eesti Kultuurkapitali Rahvakultuuri sihtkapital		700,00	
4. Haapsalu Linnavalitsuse toetus sündmustele	2017	2000,00	2000,00
5. Kultuuriministeeriumi toetus sündmustele			
5.1. Erialase pädevuse tõstmine	2017	1575,00	1659,98
5.2 Rahvaraamatukogude suveseminar	9.-11.08	1586,00	4610,00
6. Europe Direct teabekeskus-Läänemaa	2017	350,00	350,00
Kullamaa raamatukogu	01.-30.05	727,00	727,00
Eesti Kultuurkapitali Läänemaa Ekspertgrupp. Raamatu kirjastamine	2017		
Lääne-Nigula valla raamatukogu	Aprill-mai	500,00	641,40
Raamatulapsed - Kultuurkapitali Läänemaa ekspertgrupp	2017		
Lääne-Nigula valla raamatukogu	Jaan.-mai	670,00	811,40
Eesti 100. Eesti kirjanikud Lääne-Nigula valla raamatukogus. Kultuurkapitali Läänemaa ekspertgrupp	2017		
Lääne-Nigula valla raamatukogu	Märts-mai	400,00	550,00
Kohtumisürituste sari „Ajaloojutud“. Hasartmängumaksu Nõukogu	2017		

Kullamaa raamatukogu 110. aastapäevaks anti projekti rahade eest brošüür raamatukogu ajaloost ja tähistati pidulikult raamatukogu sünnipäeva.

Lääne-Nigula valla raamatukogu (Taebla) projektid aitasid elavdada piirkonna kultuurielu, tuua lasteni eesti lastekirjanikke.

Lääne Maakonna Keskraamatukogu korraldas tänu toetusprogrammide finantseeringutele 2017. aastal eesti ja väliskirjandust tutvustavaid kirjandussündmusi ja silmaringi avardavaid erialapäevi.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Maakonnas tegutses 23 rahvaraamatukogu, neis töötas 39 raamatukoguhoidjat, sh 14 erialase haridusega, 19 omavad raamatukoguhoidja kutsetunnistust.

Keskraamatukokku asus tööle 2017.a. jaanuarist peaspetsialist lugejakoolituse alal, kõrgharidusega, kuid mitte erialase, kelle põhiülesandeks on lugejakoolituse korraldamine ja koordineerimine ning veebruarist asus tööle raamatukoguhoidja, kõrgharidusega, kuid mitte erialase, kelle põhiülesanne on lugejate koolituste läbiviimine.

Aprillis vahetus Vormsi raamatukogu direktor, tööle asus erialase hariduseta kooli käsitööõpetaja.

Maikuu täitus Virtsu raamatukogu juhatajal 20. tööaasta raamatukogus ja tähistas ka 60. juubelit. 2017. a. täitus Kirbla raamatukogu juhatajal 35.tööaasta ja Rõude raamatukogu juhatajal 20.tööaasta.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest, v.t. ka Lisa 1

Täienduskoolitused, millel Lääne maakonna raamatukoguhoidjad osalesid, olid erialased, arvutikoolitused, koolitused parema turundamise teemal, kodulooliste tegevustega seotud.

Lisaks õpib Martna raamatukoguhoidja pedagoogikat ja osaleb teoloogilistel kursustel.

Haapsalu raamatukogust õpib üks töötaja kutsehariduskeskuses raamatupidamist, teine inglise keelt ning üks töötaja õpib Tallinna Ülikoolis kirjandusteadust, magistriõpe (2. kursus).

ANDRASE teabepäev raamatukoguhoidjatele, kokkuvõtte pilootkampaania "Kingi võimalus!" tulemustest ja plaanid, kuidas 2017.aasta kampaaniat läbi viia – Haapsalu raamatukogust 2, Kõmsilt 1 raamatukoguhoidja.

Maaraamatukoguhoidjate suveseminaril juunis Raplamaal, Kehtnas osalesid Ridala ja Kirbla raamatukoguhoidjad. Teemad seminaril olid: Visioon valla keskraamatukogust, ERÜ tegevusest kodus ja kaugemal, Raplamaalt pärit kirjamehi.

Raamatukoguhoidjate üleriigilisel suveseminaril Läänemaal augustis, seminari viisid läbi ja osalesid keskraamatukogu direktor ja pearaamatukoguhoidja, ettekanded tegid lasteosakonna juhataja ja bibliograaf.

ERÜ kõnekoosolek „Milline on hea raamatukogu?“ osalesid Haapsalu ja maakonna raamatukoguhoidjad - ERÜ liikmed.

Keskraamatukogu pearaamatukoguhoidja osales ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäeval, Rahvusraamatukogu koolitusosakonna rahvaraamatukogude statistika koolituspäeval (6ak), maaraamatukogude sektsiooni koosolekul.

ERÜ talveseminaril „Õppimine ja õpetamine raamatukogus“ ja Rahvakultuurikeskuse kultuurikorraldaja täiendkursusel (26 ak) osales keskraamatukogu lugejakoolituse spetsialist.

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse, Eesti Rahvusarhiivi ja Eesti Rahva Muuseumi õppepäeval teemal "Kodukoha kultuurilugu ja seltsid, osalesid 3 Haapsalu raamatukogu töötajat.

Rahvusraamatukogu koolitusel “Teenuse disain” (12 ak) ja Töötervishoiu- ja tööohutusala täiendkoolitusel osales teenindusosakonna juhataja.

Tartu Ülikooli täiendusõppeprogrammis "Infopädevus" (27.03 - 23.04, 26ak) osales lugemissaali raamatukoguhoidja.

EPALE koolitusel “Mäluasutuste õpikogukonnad” osales keskraamatukogu konsultant.

„RVL täna ja homme“, Rahvusraamatukogus (6 ak) osales teenindusosakonna bibliograaf.

Haapsalu Kutsehariduskeskuse poolt TÕN-i nädala raames toimusid lühikoolitused “Saa sõbraks nutiseadmega” maakonna raamatukogudes: Lihula, Risti, Martna, Uuemõisa, Haapsalu.

ERÜ koolitustoimkonna Tartus “Akadeemiline koolitus”, mille eesmärk oli anda akadeemilise õppevormi kaudu uusi teadmisi raamatukogutööga seonduvate kaasaegsete arengute osas, osales Asuküla raamatukoguhoidja.

Lääne-Nigula valla raamatukogudes O. Mihkelmaa Foto- ja Facebooki koolitus.

„Töövõime ja elujõu säilitamine ning läbipõlemise ennetamine“ (6 ak) Rahvakultuuri Keskuses, osalesid Nõva ja Oru raamatukoguhoidja.

„Raamat kui sõber ja abimees“ (6ak), Eesti Lastekirjanduse Keskuses, korraldaja Eesti Lugemisühing, osales Haapsalust 3 raamatukoguhoidjat.

„Koolitusprogramm spetsialistidele, kes oma töös puutuvad kokku psüühikahäiretega inimestega“ (6ak), Eesti Rahvusraamatukogus, koolitaja Tallinna Vaimse Tervise Keskus, osales 1 Haapsalust ja 1 maaraamatukogust.

Laps kirjanduses 5: Laps ja ajalugu – (6 ak), Eesti Lastekirjanduse Keskuses, osales Nõva raamatukoguhoidja ja keskraamatukogu lasteosakond.

„Eesti laps sõjajärgses olustikus: ilukirjanduslik vaade“ Rahvusraamatukogus, (7 ak) osalesid Kullamaa ja Liivi raamatukogu juhatajad, 1 Haapsalu raamatukogust.

Vaimse tervise koolitus, Rahvusraamatukogu, (5 ak), teemadeks, kuidas märgata ja ära tunda vaimse tervise probleemidega külastajat ning kuidas nendega suhelda, kuidas vajadusel olla abiks, osalesid Risti, Metsküla raamatukoguhoidjad.

„Enesekehtestamine ja õpetaja imago“ lektor Toivo Niiberg, koolituskeskus Vilko. Osales Ridala raamatukogujuhataja.

„Emotsioonide ohjamine“ TK Koolituskeskuse lektor, (8 ak), osales 24 töötajat keskraamatukogust ja maakonnast.

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused:

Koolituste teemade valik ja toimumise sagedus tuleneb maakonna raamatukoguhoidjate vajadustest, soovidest ja korraldajate võimalustest. Eesmärk on anda uusi ideid ning teadmisi valdkondadest, millega puututakse kokku igapäeva töös.

Tabel 4

Koolituse aeg 2017	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/kestus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOVide arv	Eelarve/ koolituseks kulutatud summa/ eurodes
24.03	Mõttetalgud ja rühmatöö, kokkuvõtted raamatukogunduse olukorrast Läänemaal	J. Kõuts	6 ak	30 / 6 KOVi	0,00
24.03	Kirjandusest Ungaris, Bulgaarias	Tiit Aleksejev	2 ak	30/ 6 KOVi	243,52
01.06	Konverents „Muinasjutuvägi“	8 lektorit	6 h	25 /9 KOVi	4582,40
16.11	Eesti Keele Instituudi sõnaraamatud	Laansalu, Tuulik	3 h	16 /2 KOVi	216,76

11.12	Emotsioonide ohjamine	E. Reier	6 ak	28 / 8 KOVi	1659,98
12.12	Eesti Rahvaluule Arhiivi infopäev	Anu Korb, Mari Sarv, J.Metsalu P.Kippar	4 ak	20 / 4 KOVi	0,00

Raamatukoguhoidja töö peamine eesmärk on pakkuda kõrgetasemelist raamatukogu- ja infoteenust kõikidele teabevajajatele. Tulemuslik töö eeldab pidevat enesetäiendamist. Töö eeldab pädevust inimeste ja ressursside juhtimisel ning koosneb tööosadest ja -ülesannetest, mis nõuavad iseseisvat otsustamist / Allikas.Raamatukoguhoidja kutsestandard.

Lääne maakonna keskraamatukogu maakondlike täiendõppe-sündmuste eesmärk oli tõsta raamatukoguhoidjate erialast pädevust nii töös laste ja noortega kui ka raamatukogu arendustegevuse suunamiseks. Loodame, et koolituspäeval kuuldu ja omandatu oli ja on abiks raamatukoguhoidjatele nende igapäevatöös.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused. V.t ka Lisa 2

Kullamaa raamatukoguhoidja tegi ettekande raamatukogu ajaloost Kullamaa kultuurikonverentsil 20.mai 2017.a., millega kaasnes ka tema koostatud raamatu „Lehti Kullamaa raamatukogu ajapuult” esitlus. Oli giidiks kolleegidele Jõgevamaa raamatukogudest, kes külastasid kultuuriloolist Kullamaad.

Palivere raamatukoguhoidja tegi ettekande Palivere aleviseitsile Palivere ajaloost. Noorte Päevakeskuse noortele rääkis teemal Vanaema ja vanaisa tööalased terminid.

Lääne maakonna keskraamatukogu:

Krista Kumberg: Vikerraadio, Huvitaja. Laste ajataju ja soovide kujunemine ja Huvitaja. Matemaatika õpetamine; Eesti Lastekirjanduse Keskuse aastakoosolekul Tõlkekirjandusest; Kodulinna maja jutuõhtud; Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi kevadpäevad 2017 tutvustati uuemat lastekirjandust; Tartu algupärase laste- ja noortekirjanduse päeval "Aja lugu ja „õnnelik lapsepõlv““; Kullamaa raamatukogu juubelikonverentsil lastekirjandusest; Konverents Muinasjutuvägi "Lugudega kasvame suureks" lastekirjandusest; Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminaril lastekirjandusest; Seminaril Tallinna lasteaiatõpetajatele "Eesti lastekirjandus ühendab meid"; ELK seminaril Laps kirjanduses V „Laps ja ajalugu“.

Jaanus Kõuts: Läänemaa Turismi infopäeval raamatukogude võimalustest; Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminaril lasteosakonna tegemistest.

Eesti Kultuuriseitside Ühenduse seminar „Kodulugu ja kultuuriseitsid“, ettekanne "Raamatukogu kasutamise võimalused koduloo uurimisel" esinesid H. Liiv, E. Ruban, J. Kõuts.

Osalemine žüriides, komisjonides, töögruppides, toimkondades jms.

Lääne maakonna keskraamatukogu lasteosakonna bibliograaf osales ELK lastekirjanduse uurimise töörühmas, Lastekaitseliidu 2016. aasta parimate lasteraamatute valimisel, Haapsalu Linnavalitsuse kultuurinõukogus, Paabeli Torni auhinna žüriis, Sten Roosi muinasjutuvõistluse žüriis, Ilon Wiklandi nimelise noore kunstniku preemia žüriis, Ernst Enno nimelise etluskonkursi žüriis, Ernst Enno nimelise omaloomingukonkursi žüriis, Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi korraldatud sõnaloominguvõistluse „Minu Eestile“ žüriis, Läänemaa kooliteatrite festivali žüriis, Põlvepikuraamatu žüriis, IBBY Eesti osakonna juhatuse töös. Lasteosakonna juhataja osales ERÜ lastekirjanduse toimkonnas, Kultuurkapitali lastekirjanduse aastaauhindade žüriis, üleriigilise etlusevõistluse “Ellen Niiduga Midrimaal” žüriis, Kultuurkapitali Läänemaa ekspertgrupi töös ja ERÜ Uue mõtte töörühmas. Lasteosakonna töötajad ja peaspetsialist lugejakoolituse alal kuulusid ka laste

kultuurifestivali Lapsepõlvemaagia korraldustoimkonda. Direktor osales raamatukoguprogrammi urram töörühmas.

2.4.4 Erialahariduse omandamine 2017.a.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

ETKA ANDRASE elukestvat õpet toetavate organisatsioonide tiitel Aasta Raamatukogu 2017 – nii maakondliku kui vabariigi tiitli võitis Taebla raamatukogu. Auhind anti üle TÕN-i avaüritusel Tartus ERM-is, otseülekanne Eestis ja Euroopas EPAL toetusel.

Taebla raamatukogu juhataja pälvis Läänemaa Aasta maaramatukoguhoidja 2017 tiitli (teema leidis samuti kajastamist ajakirjanduses).

Vabariiklikel Raamatukogupäevade avapäeval Pärnus toimunud raamatukoguhoidjate mälumängul osales 14 võistkonda. I koha saavutas Lääne maakonna keskraamatukogu naiskond (H. Põldve, K. Kumberg, L.Saarmets), 4. kohale tuli Lihula valla raamatukogu (U. Põhako, T. Ulm, T.Aasrand). Keskraamatukogu lasteosakonna bibliograaf Krista Kumberg sai lastekirjanduse uurimise ja tutvustamise eest Läänemaa kultuurkapitali aastapreemia.

Keskraamatukogu direktor Ilme Sepp pälvis tänukirja Kultuuriministeriumilt ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu Teenetpreemia 2016. Haapsalu Linnavalitsus tänas direktorit südamega tehtu eest Lääne maakonna keskraamatukogu juhtimisel ja haapsallaste kirjanduselu rikastamisel linnapea tänukirjaga. Lääne Maavalitsus tunnustas direktorit maavanema tänukirjaga Lääne maakonna raamatukogunduse pikaajalise eestvedamise eest.

Lihula ja Hanila valla raamatukoguhoidjatele omistati Lääne maavalitsuse tänukiri „Pikaajalise südamega tehtud töö eest Läänemaal“.

Asuküla raamatukogujuhatajale omistati Ridala Vallavolikogu tänukiri panuse eest Ridala valla arengusse.

Liivi raamatukogu juhatajale anti Kullamaa valla tänukiri panuse eest valla elu arengusse.

Martna ja Rõude raamatukoguhoidja pälvisid Martna Vallavalitsuse tänukirja pikaajalise töö eest raamatukogus.

Martna raamatukoguhoidjale omistati „Läänemaa vabatahtlik 2017 ” tiitel.

Ridala raamatukoguhoidjale anti Eesti Vabadusvõitlejate Liidu tänukiri „Eesti Vabadusvõitlejate Liidu XXV tegevusaasta tähistamisel ja XXIV kokkutulekul osutatud panuse eest“.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine. Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht. V.t. Lisa 3

2017. a. paigaldati Asuküla Seltsimaja ruumidesse 2 õhksoojuspumpa, 1 raamatukokku ja 1 seltsimaja saali.

Lihula valla raamatukogus paigaldati uus automaatne tulekahjukeskseade.

Metsküla raamatukogu ruumidesse paigaldati õhksoojuspump.

Palivere raamatukogu ruume kasutavad Lääne-Nigula valla ametnikud regulaarselt elanike vastuvõtuks.

Taebla raamatukogu sai lasteaija maja teises tiivas suuremad, kapitaalremondiga uuendatud ruumid.

Hanila vallas asuvad Vatla raamatukogu, mis asub mõisa ruumides, vajab hädasti remonti ja Virtsu raamatukogu sein.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Lääne maakonnas ei ole raamatukokku pääsemiseks liikumispuuetega inimesi arvestades 2017.aastal töid teostatud, kuid raamatukogud pakuvad liikumispuudega lugejatele koduteenust.

Haapsalu raamatukokku, mis asub kultuurikeskuses, pääseb kaldteed mööda kojulaenutuse 1. korruse ruumidesse, kuid samas ruumis asuvale vahelaele mitte, lugemissaali 2.korrusele pääseb liftiga ja

lasteosakonna hoonesse pääseb kaldteelt 1.korruse laenutus- ja lugemissaali, 2.korrusele ei pääse, I korrusel on inva-WC.

Nõva raamatukokku pääseb liikumispuudega inimene läbi kooli ruumide.

Taebla lasteaias majas asuval Lääne-Nigula valla raamatukogul on 2017.a. alates juurdepääs ratastooliga ja inva-WC.

Vormsi koolimajas, kus asub ka raamatukogu, on kiirelt paigaldatav „kaldtee“.

Juurdepääs (kaldteed) on olemas Kullamaa, Lihula valla, Rõude, Martna, Sutlepa, Noarootsi raamatukogudes.

Palivere raamatukogus on juurdepääs liikumispuudega inimesele osaline, sest ratastooliga saab liikuda välistrepil, kuid sisetrepil võimalus puudub, sest ehituslikult on raske teostada.

Metsküla raamatukogus, mis asub kortermaja II korrusel liikumispuudega inimestele juurdepääs puudub, kuid raamatukoguteenused püütakse tagada koduteenindusega.

Juurdepääs puudus Asuküla, Kirbla, Liivi, Tuudi, Vatla raamatukogus.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Lääne maakonna raamatukogudes oli 2017.aastal infotehnoloogia valdkonnas uuendusi, vahetati välja arvuteid ja väike Vormsi raamatukogu ribakoodistas raamatuid ning teenindas vötkoodilugeriga. Wifi-võrku ei ole paljudes raamatukogudes, kuid olid olemas avalikuks kasutamiseks lauaarvutid. Maakonnas on kasutusel 2 raamatukoguprogrammi, Riks ja Urram. Maakonnaraamatukogu sisestas andmeid kõikide raamatukogude kohta programmi Urram ning pidas Urramis rahalist arvestust. Avalikus kataloogis www.lugeja.ee on nähtaval kõigi maakonna raamatukogude andmed, kuid Riks programmi kasutatavate raamatukogude kohta ei ole näha välja laenutatud teavikute kohta infot. Keskraamatukogu teavitab oma veebilehel raamatukogude teavikute otsingute veebilehtede aadressidest.

Lääne Maakonna Keskraamatukogus on kasutusrendil 8 arvutit teenindussaalide avalike internetipunkti töökohtades lugejatele iseseisva otsingu ja lugejakoolituse jaoks. Lasteosakonnas on üks e-luger. 2018.a. uuendame keskraamatukogu ja 3 haruraamatukogu töötajate töökohtade arvutid kasutusrendiga ning ostame lisaks tšekiprintereid.

Liivi raamatukogule osteti uus printer ja töötajale arvuti koos Windows 10 tarkvaraga.

Oru raamatukogu sai kaks uut arvutit koos monitoridega.

Rõude raamatukogu sai uue arvuti.

Vormsi raamatukogu sai uue arvuti, kuvari ja ribakoodilugeja.

2018. a. tuuakse postipunktiga raamatukogudesse tahvelarvuti ja makseterminal, kohapeal toimub lühikoolitus.

3. Kogud (kogude komplekteerimine ja töötlemine)

Rahvaraamatukogu kogud on koostiselt universaalsed, sisaldades teeninduspiirkonna elanike põhivajadustele vastavaid erinevates keeltes, eri tüüpi ja laadi teavikuid (RaRS § 5(5) 1).

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Lääne maakonna raamatukogudele komplekteeris teavikuid Lääne maakonna keskraamatukogu komplekteerimisosakond, arvestades vabariiklike komplekteerimispõhimõtteid s.t. väärtustada eesti kultuuri, kirjandust ja laste- ning noorte kirjandust ja lugejate soove.

Suurimaks tarnepartneriks oli endiselt Rahva Raamat AS, samuti on jätkunud otsesuhtlus kirjastusega Varrak, SE/JS jt. Raamatuid osteti ka Haapsalu Apollo raamatukauplusest. 2017. aasta jooksul olid raamatute hinnad raamatukogudele võrdluses Rahva Raamat ASi hulgihindadega ühtlustunud. Venekeelseid raamatuid vahendas Sinonimi AS.

Maakonnas kasutati järelkomplekteerimist, et soetada lugejate poolt väga nõutud raamatuid.

Läänemaa kogudesse lisandus 8236 ostetud teavikut, sh Haapsalus 2173. Annetuste ja kingitustena saadi 1641, sh Haapsalus 598 teavikut. Seega lisandus Lääne maakonna raamatukogudesse kokku 9877 teavikut.

Haapsalu raamatukokku oli liigilises võrdluses lisandunud kõige rohkem ilu- ja lastekirjandust, 2016. aastal 1302 eksemplari / 2017. aastal 1277 eksemplari. Seega oli 2017. aastal ilu- ja lastekirjanduse osakaal ostetud raamatuvarast 69%, 2016. aastal 60%.

Lihtsakoelise ilukirjanduse eksemplaarsus on viimastel aastatel liikunud tõusvas joones, sest lugejanõudlus tõestab meelelahutuskirjanduse vajalikkust. Haapsalu raamatukogu soetas nn naistekaid väga soodsalt Raamatuvahetuse portaali kaudu. Lugejaskond, maapiirkondades eriti, on eakas. Loeti ajaviitekirjandust, kõige loetavam autor oli endiselt Erik Tohvri. Väga palju loeti ainult perioodikat.

Järelkomplekteerimine oli jätkuvalt oluline tööloik. Siiski tuli arvestada, et raamatute tiraažid olid väikesed ning seega ei olnud võimalik järelkomplekteerimise teel paljusid raamatuid enam muretseda. Menukiteks osutunud raamatutele tehti küll juurdetrukke, aga komplekteerimis-otsuseid ei saanud sellest lähtudes langetada.

Igapäevaselt jälgiti kirjastuste sooduspakkumisi, sest nii õnnestus mõni kallihinnaline raamat saada oma kogudesse kuni 50% odavamalt ning samuti Raamatuvahetus.ee pakkumisi. Raamatuvahetusest osteti 217 raamatut, mis liigilises jaotuses näitas esikohal ilukirjandust 69 nimetusega, järgnesid psühholoogia ja eneseabi 42, pedagoogika 18, majandus, juhtimine, finantsala 11, sport ja käsitöö 6, ajalugu 3, keeleteadus 3 ja loodusteadus 2 nimetusega. Hoiuraamatukogust oli samuti võimalik leida raamatuid, mis lugejaid huvitasid.

Annetuste osakaal oli paikkonniti erinev. Kõige suure arv annetusi lisandus 2017. aastal Risti raamatukokku: kogusse tuli juurde 684 teavikut, nendest 275 annetustena. Kullamaa raamatukogule kingiti juubeliks 7 raamatut.

Lääne maakonna keskraamatukogusse lisandus 2017. a. annetustena 598 eksemplari, mis oli 144 võrra vähem kui 2016. aastal. Annetuste osakaal kogu juurdetulnud raamatute kogust oli 21,6%.

Annetusi tehti väga erinevatel põhjustel. Korrastati koduraamatukogusid, pakuti pereliikme surma järel kasutuseta jäänud raamatuid, Haapsalus tegutsev Rändurite klubi kinkis klubis käijate abiga uuemaid reisiraamatuid. Keskraamatukogu korraldatava Tasuta raamatute laadale toodud raamatuid valiti ka raamatukogude kogudesse. Nii lisandus raamatuid, mida enne pole fondis olnud, eriti maaraamatukogudes ja sai asendada ka nn kulunud/ära loetud raamatuid.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Lääne maakonna raamatukogudesse lisandus 491 ajakirja, sh 82 Haapsalus. Maakonnas kokku lisandus perioodika nimetusi vähem kui 2016. aastal. Põhjusteks oli perioodika tõusvad hinnad, vähene huvi teatud ajakirjade-ajalehtede vastu maapiirkonnas, üksikud väljaanded lõpetasid ilmumise. Koostööd tehti koolide, külamajadega, sest kui asutakse samas hoones, siis planeeriti perioodika tellimist erinevate asutuste vahel.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Statistilise koondaruande põhjal oli Lääne maakonna raamatukogudesse lisandunud 26 auvist, neist 12 ostetud ja 14 annetatud. Auviste laenutamine on seotud teatud autoriõiguse piirangutega ja maapiirkonnas ei ole ka nõudlust.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Lääne maakonna raamatukogudes planeerime läbi viia kogude inventuure 2018. aastal.

Mahakantud teavikuid oli 2017.aastal maakonnas üle kolmeteistkümnne tuhande. Fondidest eemaldati aegunud ja lagunenuid teavikuid, perioodikat.

Nt. Taebla raamatukogus toimus suuremahuline raamatute maha kandmine seoses kolimisega ning aegunud raamatute kõrvaldamisega fondist. Andmebaasist kustutati 2919 teavikut, lisaks andmebaasis arvele võtmata raamatud, kõik see toimetati Hoiukogusse.

Keskraamatukogus kustutati fondist 2099 eksemplari teavikuid, neist 22 aastakäiku ajakirju. Vähendati raamatute eksemplaarsust, nimetusi veel mitte.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Rahvaraamatukogu põhiteenused on teavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning avalikule teabele üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu juurdepääsu võimaldamine. Rahvaraamatukogu põhiteenused on tasuta / Allikas: Rahvaraamatukogu seadus.

Läänemaal kasutas 2017. a. raamatukogusid (andmebaasis registreeritud koju laenutajad) 9151 inimest, sh lapsi 2221, raamatukogusid külastas erinevate teenuste kasutamiseks maakonnas kokku 135 674 inimest, sh 43 205 last, keskmine külastatavus oli 5,4 külastust maakonna elaniku kohta.

Probleemiks oli pikk suvepuhkus nendes raamatukogudes, kus töötas üks raamatukoguhoidja ja kes lisaks osutas ka postiteenuseid ning sai Omniva firmalt lisapuhkuse. Kuna puhkuse asendajaid on raamatukogudes raske leida ja eelarves ei ole asendustasusid, siis olid raamatukogud suletud 2-3 kuud.

Maaraamatukogudes oli avalike arvutite kasutamine üldiselt vähenenud.

Haapsalus kasvas avalike arvutite kasutajate/külastajate arv, sest ilmselt oli põhjuseks vajadus uuendada ID-kaartide sertifikaate. Raamatukoguhoidjad pidid aitama e-riigi toimingutes ja digiallkirja andmisel, sest avalikke arvuteid kasutavad inimesed ei oska arvutit kasutada ning ei ole teadlikud, kuidas täita erinevaid avaldusi, anda digiallkirja jne. Suvel oli palju kasutajaid välismaalt, kes kasutasid avalikke arvuteid sõidupiletite väljaprintimiseks, e-posti vaatamiseks, ööbimiskohtade broneerimiseks ja fotode üleslaadimiseks. Keskraamatukogu teenindussaalide vaba wifivõrku kasutavad palju õppijad ja kodukontorite inimesed töötegemiseks kohapeal.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Avalik teave oli raamatukogudes kättesaadav avalike arvutite vahendusel kohalike omavalitsuste veebilehtede ja portaali E-Riik kaudu, Eesti Vabariigis kehtivate seadustega tutvumiseks Riigi Teataja andmebaasi ja päringute vastuste otsimiseks erinevaid artiklite andmebaase.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 5

Raamatu- kogu	Lugejad 2016	Lugejad 2017	Muutus (+-)
Lääne maakonnas	7300 (8894) kasutajaid	7249 (9151) kasutajaid	- 51 (+257) kasutajad
Sh keskk	3316	3372	+ 56

Lääne maakonnas kasvas 2017. aastal kasutajate/külastajate arv, kuid registreeritud lugejate arv vähenes. Lugejate arv langes peamiselt teeninduspiirkonna elanikkonna vähenemisega seoses, laste ja noorte lugemisharjumuse vähenedes, sest paljud loevadki vaid koolis õppetöös soovitatud raamatuid.

Keskraamatukogus registreeris 2017.a. täiskasvanute teenindusosakonnas ennast esmakordselt lugejaks 230 inimest, (2016.aastal 229). See oli positiivne tulemus, arvestades, et teeninduspiirkonna elanike arv vähenes samal ajal 164 inimese võrra. Iga päev kasutas meie teenuseid keskmiselt 206 inimest, möödunud aastal oli see arv 210. Laenutuste arv kasvas 7,3%, mis oli hea tulemus võrreldes

2016. aastaga, kui laenutuste arv vähenes 8,4%. Iga registreeritud lugeja laenutas 2017.aastal keskmiselt 26 raamatut, 2016.a. 24 raamatut.

Raamatu-kogu	Külastused 2016	Külastused 2017	Muutus (+-)	Virtuaal-külast. 2016	Virtuaal-külast. 2017	Muutus (+-)
Läänemaa	144614	135674	- 8940	28177	16329	-11848
Sh keskk	60271	59277	- 994	9263	8609	- 654

Külastuste arv vähenes 994 võrra ehk 1,6% võrreldes 2016.aastaga. Virtuaalkülastuste statistikas loeti 2016. a. ka raamatukogude Facebooki lehekülgede külastus, 2017. aastal enam mitte.

Raamatu-kogu	Laenut-d 2016	Laenut-d 2017	Muutus (+-)	Päringud* 2016	Päringud* 2017	Muutus (+-)
Lääne maakond	180930	181015	+ 85	3826	2358	- 1468
Sh keskk	81224	87133	+5909	2735	1492	- 1243

Lugejaskond, eriti maapiirkondades, on eakas. Loetakse ajaviitekirjandust, kõige loetavam autor on endiselt Erik Tohvri. Raamatute edetabelit mõjutavad raamatute eksemplaarsus, erinev laenutähtaeg, erinev saabumiskuupäev, piirkonna kooli soovitusel.

Haapsalu raamatukogus olid esikohal K. Ohlssoni Klaaslapsed ja A. Kivirähki Rehepapp võrdselt 81 laenutusega. Eesti autoritest olid populaarsed Mart Sander, Mihkel Raud, Erik Tohvri, Mihkel Mutt, Indrek Hargla, Maarja Kangro. Palju laenutati Helju Petsi, Ira Lemberi, Mari Sajo raamatuid. Uue tulijana oli edukas eesti krimiautor Katrin Pauts romaanidega Politseiniku tütar ja Tulekandja. Endiselt loeti elulugusid ja Petrone Print Minu-sarja. Tõlkekirjanduse osas ilmus ja loeti endiselt palju krimikirjandust. Noored lugesid peamiselt koolis soovitatud kirjandust ja uut kaasaegset noorte- ning fantaasiakirjandust.

Väga palju loeti perioodikat, maapiirkondades oli palju lugejaid, kes laenutasid koju ainult perioodikat. Lugejad kasutavad meeleldi perioodika, eriti ajakirjade koju laenutamise võimalust. Haapsalu raamatukogus moodustasid perioodika laenutused laenutuste koguarvust 2,7 %, mida oli pisut vähem kui 2016. aastal - 3,45%. Vähemaks jäi venekeelse perioodika lugejaid. Venekeelseid raamatuid komplekteeriti firma Sinonim OÜ vahendusel kohapeale tulnud pakkuja käest. Venekeelne kogu on keskraamatukogus hästi komplekteeritud, annetatjalt tuli juurde 117 puuduvat raamatut. Venekeelse elanikkonna poolt loetavamad autorid olid D. Dontsova, A. Marinina, T. Poljakova, D. Kalina jt.

Infopäringud (teatmebibliograafilise töö korraldamine, [RaRS §5\(55\)](#))

Infopäringuid oli arvuliselt maakonnas vähemaks jäänud. Mõneti oli see seotud päringute andmebaasis mitte registreerimisega, aga ka interneti levikuga – vajalik teave leitakse koduarvutist. Haapsalu raamatukogus registreeritud infopäringute arv oli möödunud aastal 1492 ehk keskmiselt 5 päringut päevas. Vähenemise üks põhjus oli kindlasti igapäevase lugejakoolituse tulemusena kasvanud iseseisva otsingu oskus. Sageli saadakse koolitöodes hakkama ainult veebipõhiste materjalidega, kuna järjest rohkem on olemas täistekste ja muid allikaid. Ka ei nõua õpetajad alati referaatides enam allikatena raamatute kasutamist.

4.3 RVL teenindus ehk raamatukogude vaheline laenutus – rahvaraamatukogu kogudes puuduvad teavikud tellitakse lugeja soovil ja kulul teistest raamatukogudest.

Reaalselt liiguvad RVL-iga tellitud raamatud maakonna piires sotsiaaltöötajate, raamatukoguhoidjate, nende sugulaste, tuttavate vahendusel, sest tarnimist läbi postiteenuse peetakse kalliks.

Keskraamatukogu tellis väljast poolt maakonda, põhiliselt Tallinnast, õppeotstarbelisi teavikuid raamatukogu eelarvesse planeeritud ressursside arvelt, lugejale oli teenus tasuta juba 2016.aastast alates. Maakonna siseselt vahetati nii liigi- kui ilukirjandust, vabariigi ulatuses telliti vaid liigi- ja õppekirjandust. Erandiks oli venekeelne ilukirjandus, mida telliti Haapsallu Kohtla-Järve raamatukogust.

Keskraamatukogu poolt välja saadetud RVL-laenutuste arv teistele maakonna ja vabariigi raamatukogudele kasvas üle kahe korra, 1489-ni (760 - 2016.a.).

RVL-i vormistamise raamatukogude vahel teeb aeganõudvaks erinevate andmebaaside, RIKSi ja Urrami kasutamine vabariigis.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Laste- ja noorte kirjanduse osas on eriti olulised uued raamatud. Lastele meeldivad uued ja kaasaegsed raamatud ning tänapäeva autorid. Keskraamatukogu lasteosakonda osteti 423 nimetust raamatuid, millest sadakond nimetust 2-3 eksemplaris, kokku 633 eksemplaris. Ostude ja annetustena lisandus 726 eksemplari raamatuid, mida oli 53 eksemplari (6,8%) vähem, kui eelmisel aastal. Lisandunud raamatute eksemplaridest oli annetusi 93 (12,8%). Lisandus 3 ajalehe- ja 11 ajakirja-aastakäiku, 1 auvis ja 1 visuaalteavik. Kuna 2016. aastal toimus suurem kogude puhastamine, siis 2017. aastal kustutamist praktiliselt ei toimunud - kokku kanti maha vaid 4 eksemplari. Haapsalu raamatukokku on tavapärase ühe eksemplari asemel ostetud kaks kuni kolm eksemplari raamatuid, mis kuuluvad kirjandusõpetajate poolt soovitatud lugemisvara hulka, noorteraamatuid ja lastekirjanduse tippteoseid, mis on pädevate žüriide poolt nomineeritud, auhinnatud ja Lastekirjanduse Keskuse poolt soovitatud. Loobusime väikestest papp-raamatutest ja osaliselt ka tegelusraamatutest.

Täiskasvanute teenindusosakond on pööranud iga aastaga suuremat tähelepanu noortekirjanduse komplekteerimisele, kuna meie üks sihtgrupe on gümnaasiumi ja kutsehariduskeskuse õpilased.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 6

Rmtk	Lug-d 2016	Lug-d 2017	Muutus (+-)	Külast-d 2016	Külast-d 2017	Muutus (+-)	Laenut 2016	Laenut 2017	Muutus (+/-)
Lääne maakond	2151	2221	+ 70	44013	43205	- 808	26068	28030	+ 1962
Sh keskk	999	1024	+ 25	15374	16353	+979	15780	18786	+ 3006

Maakonnas kasvas lastest lugejate arv aga vähenes külastuste arv.

Haapsalu raamatukogu lastest lugejate arv suurenes 2017. aastal 24 võrra (2,4 % eelmise aasta lugejate arvust). Aasta varem lugejate arv vähenes, nüüd on langus peatunud. Tähelepanuväärne on see olukorras, kus piirkonna koolide õpilaste arv vähenes 41 võrra (910 õpilast 2016. a ja 869 õpilast 2017. a).

Koolieelikutest lugejaid oli 88, mis on 10 võrra vähem, kui aasta varem. Raamatukogu raamatuid kasutavaid koolieelikuid oli tegelikult rohkem, sest osa lapsevanemaid ei pea vaatamata soovitudele vajalikuks lapsele eraldi konto tegemist laenutades lapsele mõeldud raamatud enda nimele. Valdav

osa lasteosakonnas 2017. a täiskasvanute poolt tehtud 4940 laenutusest olid lasteraamatud. Samuti laenutasid koolieelikute jaoks nende juba koolis käivad õed-vennad.

Algklassilastest lugejaid oli 656, neist 469 (71%) Haapsalu kolme kooli õpilased ning 187 (29%) mujalt. Algklassides (1.-6. kl) õppis Haapsalu linna 3 koolis kokku 654 õpilast, kellest 469 (72%) olid 2017. aastal raamatukogu lugejad. Raamatukogu lugejate osakaalu poolest oli esirinnas Haapsalu Linna Algkool, kus laenutas raamatukogust 86% kooli 309 õpilasest, järgnesid Haapsalu Põhikool 61%-ga kokku 315 algklasside õpilasest ja Nikolai Kool 27%-ga kokku 30 algklasside õpilasest. Põhikooliealisi (7.-9. kl) lugejaid oli 215, neist 118 (55%) oli Haapsalust ning 97 (45%) mujalt. 7.-9. klasside õpilasi oli Haapsalus kokku 293, neist 118 (40%) olid 2017. a. raamatukogu lugejad. Haapsalu Põhikooli 263 selleealistest õpilasest oli raamatukogu lugejaid 45%. Haapsalu Nikolai Koolist oli raamatukogu lugejaks kooli 27 õpilasest 4% ehk 1 õpilane.

Uusi lugejaid registreeriti kokku 210. 150 lugejat (so 73%) oli Haapsalust, 60 (27%) väljaspoolt Haapsalu. 2016. a lasteosakonna lugejatest 195 ei laenutanud 2017. a kordagi. Osa lugejaist sai 17-aastaseks ning lahkus sellega lapse vanusest, osa neist olid suvitajad, osa ära kolinud aga teiste kõrvalejäämise põhjuseid tasuks ehk uurida, et nende vajadusi paremini mõista ning edasises töös arvestada.

Küllastuste arv suurenes 979 võrra (so 6,4% eelmise aasta küllastuste arvust). See võib olla tingitud asjaolust, et lasteosakonna sündmustel ja koolitustel osales kokku eelmise aastaga võrreldes 826 last ja 359 täiskasvanut enam.

Lastele tehtud laenutuste arv suurenes 2018 võrra (so 12,7 % eelmise aasta laenutuste arvust). Kahel eelneval aastal on laenutused vähenenud.

Lasteosakonnas toimus kokku 22 828 laenutust, neist 17 888 (78%) lastele ja 4940 (22%) täiskasvanutele. Raamatukogu kõigi osakondade peale kokku toimus lastele 18 786 laenutust, st 898 laenutust toimus lastele väljaspool lasteosakonda.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Lugemisharjumuste kujundamiseks ja arendamiseks viidi kogu maakonnas läbi erinevaid üritusi, lastekirjanike tutvustamisi, raamatutunde raamatukogus, koolis, lasteaias.

Keskraamatukogu lasteosakonnas, lisaks eelpool nimetatule, analüüsiti, millistes klassides oli kõige vähem raamatukogus registreeritud lugejaid, et tegeleda siis nende klassidega esmajärjekorras.

Haapsalu Ühisgümnaasiumi õpilased kirjandusõpetaja eestvedamisel käisid raamatukogus kirjandustundi pidamas – teemaks eesti luule. Õpilaste ülesanne oli koostada enda temaatiline luulekogu, raamatukogus tutvusid nad erinevate autorite kogumikega.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: põhiteemad ja suuremad üritused. V.t.Lisa 4

„Noor, loo, too - kunst raamatukokku“ Tallinna Keskraamatukogu algatas projekti „Noor, loo, too - kunst raamatukokku“, mille raames Eesti rahvaraamatukogud avasid Eesti sünnipäeva puhul oma näitusepinnad kohalikele noortele. Noored kunstnikud said võimaluse oma töid avalikkusele näidata, tehes sellega sadade näituste näol oma kingituse Eestile. Projektiga liitusid ka Lääne Maakonna Keskraamatukogu, Uuemõisa ja Taebla raamatukogu.

Projekti tutvustamiseks toimus Haapsalus projekti tutvustav infopäev, kus sai ülevaate näitusepindadest, projekti pakutavatest võimalustest, kuidas koostada näitust. Lisaks rääkis Haapsalu kunstikooli direktor huvilistele, kuidas näituseid eksponeerida ja turundada ning kunstnik ja disainer andis disaini alast nõu.

2017. a toimus keskraamatukogu lasteosakonna töötajete eestvedamisel ja kaasabil 98 sündmust, millest võttis osa 1241 last ja 817 täiskasvanut. Laste ja noorte kultuuriaastaga seoses alustati laupäevaste jutuhommikutega, mis kestsid aasta läbi, ka suvekuudel. Koolivaheaegadel toimus hulk sündmusi: õpitube, filmimaratoni, koolivaheaja filmid, suvel toimus sari „Suvi lasteraamatukogu Iloni Aias“ mitmete külalistega. Raamatukogus kohtusid lugejatega Margit Saluste, Kätlin Kaldmaa,

Triinu Laan, Reeli Reinaus, Kadri Hinrikus, Kairi Look, Ilmar Tomusk, Markus Saksatamm ja Ville Hytönen.

Laste Vabariigi töötoas toimusid lugemismängud, teaduskatsed, nimede uurimine, laenutamine. Lastefestivali Lapsepõlvemaagia ajal avati pargiraamatukogu, kus lisaks eelnimetatud tegevustele said lugejad osaleda tänavatele pihustatud lastekirjanduse tsitaatide otsimismängus ning uurida raamatuid lugemispesades nii kott-toolidel kui pisikeses telgis.

Eredamate sündmustena kerkisid esile Kadri Hinrikuse osalusel peetud lasteraamatupäev, kus toimus kaks etendust ning seiklusemäng; usinamate lugejate tunnustamisüritus koos Kairi Lookiga; Astrid Lindgreni 110. sünniaastapäeva pidu, perepäev „Pilvede all“ koos Markus Saksatamme, Sirje Kaasiku õrnade ööbikute ning seiklusemänguga.

Pidulikult avati Poola illustraatori Marianna Oklejaki näitus „Paberi ja kääridega tehtud imed“ koos käärtehnikaga õpitoaga, kus osalesid ka diplomaadid Poola Suursaatkonnast. Kunstiringkondadele huvipakkuvaks kujunes ka Nadežda Gorbušina ja Dmitri Gorbušini ühisnäitus „Unenäopildid ja poeetiline Haapsalu“. Piotr Socha näituse „Lennake mesipuu poole“ avamine tõi raamatukokku päris mesilased koos mesinikuga. Väga lasterohke oli ka Ernst Enno nimeline etluskonkurss.

Lasteosakonnas oli aasta jooksul 39 näitust ja 14 väljapanekut.

Lastekirjanduse tsitaadid – Eesti Lastekirjanduse Keskuse laste- ja noorte aasta projekti „Mina ka“ toetusel pihustas keskraamatukogu lasteosakond suvel Haapsalu linna tänavatele ligi 20 tsitaati lastekirjandusest. Tsitaatide pihustamise eesmärk oli tuua laste- ja noortekirjandus linnapilti. Tänavatele pihustamiseks valiti tsitaate nii Eesti kui välismaa autoritelt, alustades Oskar Lutsust ja lõpetades Astrid Lindgreniga. Haapsalu linn tunnustas projekti kui aasta noorsootöö sündmust.

14. novembril, Astrid Lindgreni 110. sünniaastapäeval loeti igal täistunnil alates kella 13.00-st ette üks lugu mõnest A. Lindgreni raamatust, millised lood ettelugemisele tulid, otsustas loosiratas.

Lääne maakonnas:

Martna lasteaia projektis „Ringkäik mööda ajaloo Verstaposte“ osales ka raamatukogu, kuna üks verstapostidest asus just seal. Raamatukoguhoidja rääkis valla kohalikest kuulsustest – Margus Kasterpalust, Kristjan Päeskest ja tutvustati lastele Arvo Pärti ja Anton Hansen Tammsaaret.

Taebla raamatukogus toimusid lastele ja täiskasvanutele põnevad indiaaniõhtud, mida viisid läbi joogaõpetaja G. Grigorjeva ja näitleja-muusik Loore Martma. Koos loeti indiaani muinasjutte, tutvuti erinevate muusikariistadega ja valmistati ise pille, valmistati liivamandalaid.

Ridala raamatukogus „Ainulaadne ja eriline Aino Pervik“ – kirjaniku 85. sünnipäev. Uudistati raamatunäitust, lahendati viktoriini, rühmatööna valmisid lühinäidendid Aino Perviku jutu „Hunt ja kits“ põhjal. Süüdati juubeliküünlad ja lõpetati ühises mänguringis. Põhjamaade raamatukogunädala raames tutvuti näitusega „Põhjamaade raamatukogunädal kutsub seiklema.“ Hommikuhämaruses süüdati küünlad. Külla oli tulnud tõeline mereröövel kapten Flint, kes jutustas Mauri Kunnase raamatu „Aarete saar“ kangelaste seiklustest aarete otsingul. Uudistati näitust „Ahoi! Seiklema koos mereröövlitega“. Meisterdati piraadilaeva lippe ja otsiti peidetud aardelaegast.

Lihula raamatukogus esitleti uut raamatut: "Lihula lilltikandi värviraamat", autoriks 8.klassi õpilane, kes tegi selle Lihula kunstikooli lõputööna.

Hanila valla lastega kohtus kirjanik Wimberg.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Raske puude või erivajadusega lugejaid Läänemaa raamatukogudel ei ole (või ei ole teada). Neile lugejatele, kes ise ei saa raamatukokku tulla, on korraldatud koduteenindus: lugejad helistavad,

avaldavad soovi ja siis toimetatakse nendeni teavikud, koopiad dokumentidest või paljundus mõnest artiklist.

Tabel 7

Koduteenindus	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Liivi	3	1	1
Metsküla	16	1	2
Noarootsi	2	2	1
Risti	141	4	5
Oru	5	12	4
Uuemõisa	4	1	4
Vatla	14	24	5
Virtsu	2	1	1
Vormsi	3	3	3

Tabel 8

Milliseid teenuseid raamatukogu pakub teistele asutustele (haiglad, hooldekodud jne)

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
keskraamatukogu lasteosakond: Raamatutund „Värske ja väärt“ Viigi Kooli 1.-7. klassi õpilastele	1	73

Raamatukarussellid lastekirjandusega Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskuse lasteosakonnas, Läänemaa Haiglas ning Hoolekandekeskuses. Üks raamatukogu lasteosakonna töötaja hoolitses kolme raamatukarusselli korrastamise eest ning toimetab Haapsallu Eesti Lastekirjanduse Keskusest täiendust värskema lastekirjanduse näol.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvav õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

Raamatukogude osa Läänemaa kultuuripildis oli muljet avaldav.

Haapsalu raamatukogus toimus kirjandussündmuse peaaegu üle päeva, kui võtta aluseks raamatukogu lahtiolekupäevade arv.

4.6.1 kohalikul

Koostööd tehti omavalitsuste, teiste maakonna raamatukogude ja koolidega, MTÜ-dega (Böliina, Loov Noor, Topu Rannaelu jt), Haapsalu Noorte Huvikeskusega, Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid SA Iloni Imedemaaga, Päästeameti, Kaitseliidu, vabatahtlike ja külavanematega.

Mõned näited Lääne maakonna keskraamatukogust (Haapsalu raamatukogus):

Toivo Tominga „Käbinäitus“, näituse avamisel tutvustas omanik eksponaate lähemalt, rääkis kust käbid pärit ja kuidas need Eestisse on jõudnud.

Haapsalu fotoklubi näituseid eksponeeriti aasta ringi – “Inimesed meie keskel. Naine“, loodusfotod. Ennu Põldma Haapsalu linnas tehtud loodusfotode näitus.

Kunstnike Nadežda Gorbušina natüürmordid ja maastikumaal ning poeg Dmitrilt graafika eksponeeriti lasteosakonnas.

Rannarootsi muuseumiga koostöös jätkusid lugemissaalis filmiõhtud: Ruhnu temalised filmid Th. Luts „Ruhnu“ (1931), „Eesti Kroonika“ nr14 Tallinnfilm 1990 ja „Korsi talgud I osas“ (2015).

12. juulil, kirjanik Elin Toona 80. juubeli päeval paigaldati raamatukogu ja Haapsalu Linnavalitsuse poolt talle kingituseks Ernst Enno ausamba juurde valge Haapsalu pargipink koos nimeplaadiga ja

tervitati Floridas elavat kirjanikku Skype-ülekanne kaudu. Septembris oli autor Elin Toona Gottschalk ise Haapsalus ja tutvustas raamatut „Pagulusse. Lugu elust, sõjast ja rahust“. Raamat ilmus ingliskeelsena Ameerika Ühendriikides 2013.aastal. Ajakiri The Economist valis teose 2013.a. parimate mälestusraamatute sekka. 2014.a. ilmus korduustrükk. Eesti müügilehtidele jõudis raamat 2017.a. septembris.

Septembris toimus Nostalgiapäevade raames traditsiooniline tasuta raamatute laat.

Vormsilane Toivo Tomingas esitles eestirootslaste teemalist kogumikku „Vormsi Veri“ 4. osa.

Maakonnas ja Haapsalus toimusid Haapsalu Kutsehariduskeskuse poolt TÕN-I nädala raames nutiseadmete koolitused, raamatukoguhoidjatele ja kogukonna liikmetele.

Keskraamatukogu lasteosakonnas: koostöö Ridala Kunstikooliga, lastefestivali Lapsapõlvemaagia korraldajatega. Üks töötuba toimus lasteosakonnas animafestivali Animaenigma korraldamisel. Koostöös Noorte Huvikeskusega toimus Lastekaitsepäeval Stencil-tehnika töötuba von Bombiga. Lasteosakonna majas toimusid Muusikakooli teatriklassi tunnid. Klassiõpetajate aineseksioon sai konsultatsiooni 4. kl maakondliku aineolümpiaadi asjus. Maavalitsuse korraldatud Ernst Enno etluskonkurss on traditsiooniliselt toimunud lasteraamatukogu majas.

Lääne maakonnas:

Asukülas toimus üritusi koostöös omavalitsuse, valla koolide, teiste raamatukogude ja MTÜdega (Loov Noor, Topu Rannaelu jt), Haapsalu Noorte Huvikeskusega, INNOKA ja Päästeametiga jne. 2017. aastal tähistati 230 aasta möödumist koolihariduse andmise algusest ja 120 aasta möödumist seltsitegevuse algusest Asuküla maadel. Seltsimaja õuel tutvustasid Külamessil oma tegemisi Asuküla inimesed ja naabrid Ridala valla erinevatest piirkondadest. Lastealal toimus Asuküla Minirammumehe võistlus. Päeva lõpetas simman.

Uuemõisa raamatukogus olid Herald Eelma koostatud raamatu Puise lood esitlus, kogukonna üritusel osales umbes 50 inimest. Ridala valla mälumängu hooaja viimane võistlus ja pidulik lõpetamine toimusid raamatukogus. Rütmipillide õpituba, juhendajad Anne ja Arno Suislep tõi kokku nii väikesi kui suuri. Eksponeeriti Haapsalu kutsehariduskeskuse õpilaste käsitööde näitus ja tekstiili eriala õpilaste seentega värvitud lõngade ning lõngast tehtud käsitöö näitus, juhendaja Marju Heldema.

Kirbla raamatukogus „Matsalu rahvuspargi loodusväärtuste tutvustamine ja E. Kumari 105 sünnipäeva tähistamine“.

Kullamaa raamatukogu 110. aastapäeva ja Kullamaa valla 25. aastapäeva pidulik tähistamine. Raamatukogu saalis peeti ka mõne lapse sünnipäeva, viidi läbi näidendi- ja lauluproove, peeti väiksemaid kokkusaamisi ja nõupidamisi. Lugejatele esines kirjanik Heli Reichard, kes esitles oma raamatut „Siinpool vikerkaart“, 2017. Toimus koolitus loodusravi, massaaži ja –reisihuvilistele, kohaliku ilusalongi omanik vahendas oma koolitusreisi muljeid, tarkusi Bali saarelt, toeks J. Parve raamat „Minu Bali“.

Nõva raamatukogus – „Kilde Eestimaa ajaloost“, üritus oli pühendatud Eesi Vabariigi 100. sünnipäevale, ettekandega esines Läänemaa Muuseumi juhataja Anton Pärn.

Oru raamatukogus fotonäitus Naiskodukaitse -90. TÕN-I raames toimus koolitus – tervendamine ravimtaimedega.

Palivere raamatukogu ruume kasutasid Lääne-Nigula valla ametnikud regulaarselt elanike vastuvõtuks. Kord kuus oli raamatukogus kinoõhtu lastele ja täiskasvanutele.

Rõuderaamatukogus oli Huvitavate kohtumiste laupäev 30.09.2017, kus külalisteks olid Jüri Aarma, Endrik Visla, Neeme Suur ja Mikk Lõhmus.

Taeblass, Lääne-Nigula valla raamatukogus – Asta Kõlametsa Taeblass raamatu väljaandmine, millesse ka raamatukogu panustas ning korraldas raamatu piduliku esitluse. Raamatukogu eestvõttel koostatud Taeblast pärit linnaaktivisti Juho Kalbergi fotonäitus. Raamatukogu avati peale remonti suure rahvapeoga, kus külalisteks olid kirjanik A. Kivirähk ja lõõtspilliansambel.

Ridala raamatukogu soli luuleõhtu „Elust enesest“ – külaliseks Helju Tendel, kes luges oma luulet, vahelduseks 7. klassi noormehe kitarrilalad. Kokku said kolme põlvkonna esindajad.

4.6.2 riiklikul

Kirjandussündmuste fookuses olid kohtumisõhtud Eesti kirjanikega ning 2017. aastal jõudsid Lääne Maakonna Keskraamatukokku kirjanikud Birk Rohelend, Olavi Ruitlane, Doris Kareva, Urmas Vadi ja Mathura (esimese proosaraamatu „Jääminek“ (Kasari kandist) esitlus, muusikat tegi Kadi Uibo).

Kohtumisõhtute eesmärgiks oli tutvustada inimestele tänapäeva Eesti kirjandusmaastikku.

Eesti ornitoloogiaühing ja keskkonnaamet viisid läbi aasta linnu loodusõhtu. Lektor Thea Pern rääkis turteltuvidest ja toimus paberlinnu voltimine.

Lasteosakonnas olid külas Kultuurkapitali 2016.aasta lastekirjanduse nominendid Reeli Reinaus, Priit Põhjala, Triinu Laan ja Kätlin Kaldmaa.

Lugemissaali fuajees oli märtsis fotonäitus „Loetud hetked“. Eesti Trüki- ja Paberimuuseumi raamatutuba Fahrenheit 451 ja veebipõhine eraraamatukogu Bookworld korraldasid fotokonkursi „Loetud hetked.“ Konkursist sündinud fotonäitus alustas Haapsalu raamatukogust, liikudes edasi mööda Eestit.

Neljandat korda, 6.aprillist – 30.aprillini toimus heategevuskampaania Anname au! . Eestis käsitööna valmistatud sinilille rinnamärke sai omandada ka Haapsalu raamatukogus.

Aprillis jõudis Haapsalu raamatukogusse lugusid jutustama giid, maailmarändur ja raamatuautor Ena Mets, tutvustamiseks kaasas „Naeratava kuu inimesed“.

Aprillis avati Prantsuse Instituut Eestis näitus “Bioloogiline mitmekesisus on elu, on meie elu” ja juulis “Ookeanid ja kliima”.

Maikuu „Hiiu raamatu“ tutvustus ja raamatu illustatsioonide näitus. Kohtumisel osalesid raamatu autor Tiiu Heldema ja kirjastaja, MTÜ Hiiu Öko liige Aivar Viidik. Osta sai „Hiiu raamatut“ soodushinnaga.

Lugemissaali fuajees eksponeeriti Tallinna Ülikooli arheoloogia teaduskonna posternäitust „Arheoloogilised välitööd Eestis 2016“.

9.-11.augustil toimus Läänemaal ülevabariigiline rahvaraamatukoguhoidjate suveseminar, korraldajateks Rahvusraamatukogu ja Haapsalu raamatukogu. 47 inimest kuulas kahel päeval erialaseid loenguid ja toimus väljasõit eestirootslaste radadele.

Augustis eksponeeriti lasteraamatukogus Poola suursaatkonna ajaloo teemalist rändnäitust „Józef Piłsudski – Poola ja Euroopa riigimees. Näituse koostasid Józef Piłsudski Sulejówekis ja Poola Välisministeerium.

Augustis oli keskraamatukogus ajalooteemaline rändnäitus „100 aastat Eesti autonoomia välja kuulutamisest“ avamine. Väljapanek tähistas olulist tähtpäeva Eesti riikluse arengus – sajandi möödumist Eesti autonoomia väljakuulutamist 12.aprillil 1917 Petrogradis Venemaa Ajutise Valitsuse poolt. Näitust kureerisid Jüri Trei ja Harry Liivrand, Haapsallu tõi Kaitseliidu Lääne Malev Heiki Magnuse eestvedamisel ja Eesti Lipuselts.

12. septembril esitles oma mälestusteraamatu “Paguluses” eestikeelset trükki Elin Toona Gottschalk. Septembris eksponeeriti Euroopa Kultuuripärandi Märgisega näitust Euroopa kohtadest, mis on selle märgise saanud. Näitusel oli kujutatud 29 kultuuripärandi objekti koos eestikeelsete kirjeldusega.

Maakonna raamatukogud ühinesid ANDRASE täiskasvanuhariduse teavituskampaaniaga “Jätka õpinguid koos teiste täiskasvanutega!”.

Huvilistega kohtus ja vestles kirjanik, “raadiohää” Urmas Vadi.

21. oktoobril toimus üleriigiliste raamatukogupäevade raames raamatukogus traditsiooniline kirjanduslik perepäev, mille teema oli inspireeritud populaarsest telesarjast „Pilvede all“. Lasteosakonnas kohtus lastekirjanik Markus Saksatamm, lastel oli võimalus kuulata ilusat muusikat ja võtta osa põnevast raamatukogu seiklusest. Keskraamatukogu lugemissaalis oli kohtumas sarjas „Pilvede all“ Sirjet kehastav Rita Rätsepp, esinesid atmosfääriteadlane Jüri Kamenik ja tehnoloogiaajakirjanik Henrik Roonemaa, viimane rääkis digimaailmast Eestis ja Euroopas. Avati kaks põnevat näitust: Prantsuse Instituut Eestis maalikunstniku Eugene Boudini reprod „Pilved ja taevas“ ning Haapsalu fotoklubi näitus „Loodus ja pilved“. Kultuurimaja fuajees oli raamatukirjastuste raamatumüük. Perepäeva aitasid läbi viia Eesti Kultuurkapital, Europe Direct Läänemaa, Prantsuse Instituut Eestis ning Haapsalu fotoklubi.

2. novembril olid raamatukogus Margus Kasterpalu, EV100 suursündmuste juht ja Toomas Kiho, EV100 juhtrühma esimees tutvustamas Eesti100 projekti ja 20. veebruari 2018 tähistamist Haapsalus. Eesti Kirjanike Liidu Kirjandustuur Sõnaränd mööda Eesti raamatukogusid novembrikuus on saanud traditsiooniks. 7. novembril külastasid Läänemaal Haapsalu ja Taebla raamatukogu kirjanikud Kalju Kruusa, Igor Kotjuh, Kaur Riismaa ja Carolina Pihelgas.

16. novembril olid keskraamatukogu lugemissaalis „Eesti Keele Instituut tuleb külla ehk kuidas saavad sõnad sõnaraamatusse?“. Eesti Keele Instituudi (EKI) leksikograaf ja sõnavaraauuri ja ning Tartu Ülikooli doktorant Maria Tuulik rääkis sõnastike koostamisest, tutvustas erinevaid sõnastikke. Vanemleksikograaf ja Tartu Ülikooli doktorant Tiina Laansalu rääkis Eesti kohanimedest ja nende uurimisest ning tutvustas eelmisel aastal ilmunud „Eesti kohanimeraamatut“, mis võitis 2016. aasta keeleteokonkursil peaauphinna.

Detsembris oli Eesti Rahvaluule Arhiiv Haapsalus, esinesid Anu Korb „Eesti Rahvaluule Arhiivi kujunemislugu ja Läänemaa kaastöölised“, Mari Sarv „Rahvaluule kogumise välitööd Läänemaal läbi aegade“, Jüri Metssalu „Kohalugusid ja pärimuspaiku Matsalu rahvusparkis“, Pille Kippar „Koluvere lossi mitu nägu“. ERA virtuaalsed väravad – tutvustus.

Lasteosakonnal igakülgne koostöö Eesti Lastekirjanduse Keskusega. Veebruarist alates sai teleseriaali “Pilvede all” üheks võtpepaigaks lasteosakonna maja.

Lihula valla raamatukogus (Läänemaa) toimus Kaitseliidu Lääne maleva abiga Tartumaal tegutseva naha- ja ehtekunstniku Egge Edussaar-Harak’u näitus ning nahatöö ja nõeltehnikatöötuba.

Lääne-Nigula raamatukogudes vestlesid huvilistega Krista Aru, David Vseviov jt.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.

16. detsembril esines keskraamatukogu lugemissaalis Soome luuletaja ja tõlkija Rita Dahl ja Eesti luuletaja Elo Viiding, millega tähistati Soome Vabariigi 100. juubelit.

Keskaamatukogus eksponeeriti Prantsuse Instituut Eestis vahendatud prantsuse kunstimuuseumi MuMa rändnäitust, mida vahendas Haapsallu keeleõpetaja S. Clavel.

Keskraamatukogu lasteosakonna ruumides toimus Piotr Socha näitus „Lennake mesipuu poole“ ja tuntud Poola kunstniku Marianna Oklejaki illustratsioonide näitus “Paberi ja kääridega tehtud imed”, enamik pilte tehtud käärilõike tehnikas. Oklejaki isikunäitus moodustas osa suuremast ühisprojektist “Look! Polish Picturebook” (“Vaata! Poola pildiraamat!”), mis toimus tänu Läänemere kultuurikeskusele Gdanskis, Poola suursaatkonnale Tallinnas, Eesti lastekirjanduse keskusele ja Tallinna keskraamatukogule.

Venemaa suursaadik Aleksandr Petrov külastas veebruaris lasteosakonda, et austada diplomaat A. Gortšakovi mälestust ning kinkis venekeelseid lasteraamatuid.

Rootsi keele vestlusklubi täiskasvanutele ning keelepasa lastele toimus lasteosakonna ruumides koostöös Helsingis asuva Motströms Ab-ga.

Suvel külastas raamatukogu teenindussaale tavalisest rohkem välismaalasi, nii suvitajaid, kui turiste, nende hulgas näiteks lasteraamatukoguhoidja Breemeni linnast Saksamaalt.

Lääne maakonnas:

Taebla ja Uuemõisa raamatukogu osalesid Tallinna Keskraamatukogu projektis „Kunst ja noored raamatukokku“. Mõlemas raamatukogus eksponeeriti 2017.a. Juho Kalbergi fotonäitus, prantsuse kunstniku Eugene Boudini pilvemaalide näitus. Paliveres toimus kohaliku noore fotograafi Tuuli Variku fotonäitus. Lihula valla raamatukogus Moldova endise suursaadiku Victor Guzun'i fotonäitus Eesti loodusest - “Magic Estonia, seen by one of us”.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

2017. a. toimus Läänemaal (registreeritud) individuaalkoolitusi 118, rühmakoolitusi 134, koolitustel osales 2917 inimest. Lisaks sellele veel arvukaid raamatukoguhoidjate poolseid lühemaid, pikemaid nõustamisi. Peamisteks teemadeks jätkuvalt arvutioskused, e-riigi teenuste kasutamine, kuidas toimetada internetipagas, raamatukoguhoidjad pidid juhendama ID-kaardi kasutamist, sh ka sertifikaatide uuendamisel, levinud koolituste teemaks oli ka käsitöö.

Kõige arvukamaks koolitustel osalejate sihtrühmaks on eakad, noortele tutvustati raamatukogunduslike andmebaaside kasutamist.

Koostöös Haapsalu kutsehariduskeskusega toimusid nutiseadmete koolitused “Saa sõbraks oma nutiseadmega Haapsalu, Uuemõisa, Lihula, Risti raamatukogudes piirkondade inimestele, kasutati nii isiklikke kui koolitaja nutiseadmeid, koolitused olid osalejatele tasuta. Huvi koolituse vastu oli, kuid tagasiside oli erinev, samas sooviti, et sellelaadsed koolitused jätkuksid.

Nii mitmeski raamatukogus tegutsevad käsitöö õpitoad kuna raamatukogus on ruumi, valgust ja õppekirjandus käepärast. Kooskäimised annavad võimaluse õppida uusi oskusi, aga ka suhelda omakandi elanikega ning see omakorda on heaks eelduseks elujõulisema, turvalisema kogukonna loomiseks.

Keskraamatukogu lugemissaalis oli veebruaris rannarootslaste teemaliste dokumentaalfilmide ühisvaatamised ning teemade üle vestlused koostöös Rannarootslaste muuseumiga.

Haapsalu Kutsehariduskeskuse arhiivinduse eriala õpilased käisid õppekäigul ja soovisid ülevaadet, kuidas maakonna keskraamatukogu oma kogusid arvele võtab, millist liigitus- ja kirjeldamissüsteemi kasutab, kuidas sisestab kirjeid.

Töötukassa töötajate grupp tutvus klienditeeninduse koolituse raames meie teeninduskorralduse ja kogudega.

Lugemissaali töötajad on individuaalselt tutvustanud lugemissaali kasutamise võimalusi, AIP-i, perioodikahoidlat. Bibliograafi hinnangul meeldib kasutajatele ekskursiooni stiilis tutvustamine, eriti hoidlate sisu avamine.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpetajad viisid raamatukogus läbi kahel korral emakeeletunni, teemaks eesti luule. Kolmel korral viidi tund läbi keskraamatukogu kureeritavas luuletaja Ernst Enno mälestustoas, Lääne Maavalitsuse hallatavas majas.

Teadlaste öö raames toimunud raamatukogu korraldatud töötoad said positiivse tagasiside ja oktoobris viid läbi samu töötubasid Innokas.

Lääne maakonnas:

Asuküla raamatukogu ruumides käis koos Asuküla Käsitööklubi, kus 20 eri vanuses käsitööhuvilist, toimusid erinevad õpitoad.

Kullamaa raamatukogus toimus koolitus loodusravi, massaaži ja –reisihuvilistele, kohaliku ilusalongi omanik vahendas oma koolitusreisi muljeid, tarkusi Bali saarelt, toeks J. Parve raamat „Minu Bali”.

Nõva raamatukogus oli koolitus „Oskused ja omadused, mis aitavad tööd leida või oma tööd paremini teha“, koolituse viis läbi karjäärinõustaja Piret Luik.

Oru raamatukogus TÕN-I raames toimus koolitus – tervendamine ravimtaimedega. Vormsi raamatukogus viisid õpetajad läbi distantsõppijatega Skype-tunde.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Läänemaa raamatukogud kasutasid teabe levitamiseks kohalikku ajalehte Lääne Elu ja portaali Läänlane, tihti kajastas raamatukogude tegemisi ERR-i Läänemaa korrespondent. Kodulehed on Haapsalu, Ridala ja Lääne-Nigula valla raamatukogudel veebiaadressil <http://laanenigularaamatukogu.wordpress.com>.

17-nel raamatukogul olid raamatukogu põhiandmed omavalitsuse kodulehel.

Info sündmuste ja näituste kohta oli kättesaadav kultuuriportaalides (kultuur.info ja kultuurikava.ee) ning plakatitel, info liikus ka kultuurilistide kaudu ning soovijatele e-posti teel.

Koolivaheaja sündmustest teavitamisel tegid Haapsalu raamatukogu koos kohaliku noortekeskuse ja muuseumidega Haapsalu linnavalitsuse rahalisel toel ühist teavitust. Uue lastekirjanduse tutvustamiseks on viidud koolidesse laiali uudiskirju. Lasteosakonna tegevust kajastati 33 korral kohalikes trüki- ja veebiväljaannetes. Lasteosakonna bibliograafi arvustusi ning artikleid lastekirjanduse teemadel on ilmunud nii kohalikus kui üleriiklikus ajakirjanduses kokku 21. Lisaks kaks 15-minutilist lastekirjanduse tutvustust Vikerraadio Huvitaja saates.

Kõige levinum info jagamise kanal olid siiski Facebooki kontod.

Ajalehes „Lääne Elu” ilmus ajakirjanik Kaie Ilvese algatatud ja kirjutatud artiklite sari „Kaks tundi külaraamatukogus”. Koos ajalehe fotograafia küllastati pea igast vallast ühte raamatukogu.

Kullamaa raamatukogu juhataja koostas raamatu „Lehti Kullamaa raamatukogu ajapuult“.

4.9 Andmebaasid. *(Raamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine, RaRS §5(5)2)*

Lääne maakonna raamatukogude töötajad sisulisi andmebaase koostanud ei ole. Kasutajatele/lugejatele tutvustati kõiki Eestis kasutusel olevaid andmebaase DIGAR, lugeja.ee, riksweb, muis.ee, aga ka Raamatukoi.ee. Lugejakoolituse raames tutvustati ja õpetati kasutama Urram ja Riiksi programmide otsingut ning Urrami iseteeninduse toiminguid ID-kaardi vahendusel.

Keskraamatukogus bibliograferiti koduloolisi artikleid kokku 1287. Bibliograferimine süstemaatilisel: lugemissaali bibliograaf bibliografeeris ajalehte „Tööraha Lipp“ 1984, 1983, 1982, 1980, 1979, 1978, 1977, raamatukoguhoidjad ajalehte „Lääne Elu“ jooksva aasta numbreid ja teistest väljaannetest. Kodulooliste kirjade tegemine toimus bibliograafi juhendamisel, võeti ka valik koduloo kaartkartoteegist teemade kaupa. Teavikute ja artiklite kirjeid on suures mahus (kahe aasta ajooksul üle 80 000) korrastanud ja ühtlustanud pearaamatukoguhoidja. Ka koostas ta Vikipeediasse artiklid: raamatukoguhoidja Benjamin Cordt; näitleja ja raamatute autor Ene Rämmeld, kunstnik ja luuletaja Tarah Montbélialtz, jooksvalt täiendanud enda loodud artiklit Ervin Õunapuust. Raamatukirjeid korrastab lisaks põhitööle ka teenindusosakonna juhataja.

2018 aasta tegevused Lääne maakonna raamatukogudes

Alates 2018.aastast on Läänemaal 1 linn, Haapsalu, mis ühines 01.01.2018.a. Ridala vallaga ja 2 valda, Lääne-Nigula vald ja Vormsi vald. Lihula ja Hanila valla 7 raamatukogu hakkavad kuuluma alates 01.01.2018.a. Pärnumaale. Plaanis on aasta jooksul küllastada koos maakonna raamatukoguhoidjatega väikese Läänemaa raamatukogusid, nõustada ja abistada Haapsaluga liitunud Asuküla ja Ridala raamatukogusid.

Seoses haldusjuhtimise muutuse ja sooviga saada ülevaadet teavikute kogu reaalsest olukorrast, toimub raamatukogudes 2018. aasta jooksul kogude inventuur.

Kirjandussündmustega tähistavad kõik maakonna raamatukogud Eesti Vabariigi 100.juubeliaastat – erinevad sündmused ning kohtumised ajaloolaste, kirjanike, kodulooliste tegelastega.

Lääne maakonna keskraamatukogus on Euroopa kultuuripärandi aasta tähistamiseks kevadel ja sügisel kaks näitust – Rahvakultuuri keskuse rändnäitus „Pärand elab“ ning septembris Rahvakultuuri Keskuse Jutukooli ja MTÜ Jutumaja näitus „Et rada ei rohtuks“. Erinevatel teemadel kirjanduslike ja kodulooliste kirjandusõhtute, kohtumiste, näituste ja ringsõitude plaanid on koostatud ning rahastusplaanide projektid koostamisel. Raamatukogul on plaanis valmistada ja sotsiaalmeedias levitada lastekirjanduse raamatusoovituste klippe. Videos tutvustab laps üht raamatut, klipi pikkus on 2-3 minutit, kokku tuleks 18 klippi 2018. aasta jooksul. Uue projektina plaanis lugemishuvi toetamiseks läbi viia suvelugemine nii täiskasvanutele kui ka lastele. Suvelugemise programmi eesmärk on tuua nii lapsi kui ka täiskasvanuid rohkem lugema. Lisaks kirjanduse tutvustamisele on vaja raamatukoguprogrammi Urram avalikus kataloogis www.lugeja.ee korrastada teavikute leidumuse kirjeid, millega 2 Haapsalu raamatukogu töötajat tegelevad, et kokku tõsta dublettkirjeid, mis tekkisid konverteerimise käigus ja selle töö maht on suur.

Koostajad:

Kersti Brant, pearaamatukoguhoidja kersti@lib.haapsalu.ee

Ilme Sepp, direktor ilme@lib.haapsalu.ee

Lääne Maakonna Keskraamatukogu

Direktor Ilme Sepp

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1**Personali koolitus**

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud /eurodes
Lääne maakonna keskraamatukogu	9	102 ak	3235,96
Asuküla	1	6	20,00
Kullamaa	1	6	0,00
Liivi	1	7	27,00
Metsküla	1	6	0,00
Lääne-Nigula raamatukogud	3	13	169,00
Nõva	2	12	30,00
Oru	1	6	0,00
Ridala	1	6	124,99

LISA 2**Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused**

Kullamaa raamatukoguhoidja tegi ettekande raamatukogu ajaloost Kullamaa kultuurikonverentsil 20.mail 2017, millega kaasnes ka tema koostatud raamatu „Lehti Kullamaa raamatukogu ajapuult” esitus. Oli ka giidiks kolleegidele Jõgevamaa raamatukogudest, kes külastasid kultuuriloolist Kullamaad.

Palivere raamatukoguhoidja: Ettekanne Palivere aleviseltsile, Palivere ajaloost.

Noorte Päevakeskuse noortele, Vanaema ja vanaisa tööalased terminid.

Haapsalu raamatukogust:

Krista Kumberg: Vikerraadio, Huvitaja. Laste ajataju ja soovide kujunemine ja Huvitaja. Matemaatika õpetamine; Eesti Lastekirjanduse Keskuse aastakoosolekul Tõlkekirjandusest; Kodulinna maja jutuõhtud; Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi kevadpäevad 2017 tutvustati uemat lastekirjandust; Tartu algupärase laste- ja noortekirjanduse päeval „Aja lugu ja „õnnelik lapseõlv““; Kullamaa raamatukogu juubelikonverentsil lastekirjandusest; Konverents Muinasjutuvägi „Lugudega kasvame suureks“ lastekirjandusest; Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminaril lastekirjandusest; Seminaril Tallinna lasteaiaõpetajatele „Eesti lastekirjandus ühendab meid“; ELK seminaril Laps kirjanduses V „Laps ja ajalugu“.

Jaanus Kõuts: Läänemaa Turismi infopäeval raamatukogude võimalustest; Rahvaraamatukoguhoidjate suveseminaril lasteosakonna tegemistest.

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse seminar „Kodulugu ja kultuuriseltsid“ – ettekanne „Raamatukogu kasutamise võimalused koduloo uurimisel“ – H. Liiv, E. Ruban, J. Kõuts.

LISA 3**Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid**

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2017)
Asuküla (Ridala vald)	Asuküla Seltsimaja ruumidesse 2 õhksoojuspumpa, 1 raamatukokku ja 1 seltsimaja saali.
Metsküla	raamatukogu ruumidesse paigaldati õhksoojuspump.

Taebla (Lääne-Nigula valla rmtkog)	Rmtkogu sai lasteaija majas suuremad, kapitaalremondi läbinud ruumid
------------------------------------	--

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Lääne maakonna keskraamatukogu Suursündmused:	„Noor, loo, too – kunst raamatu-kokku“ – koostöös Tallinna Keskraamatukoguga; Sari „Suvi lasteraamatukogu Iloni Aias“; Lastekirjanduse tsitaadid linna tänavatele; Astrid Lindgreni 110. Sünni-aastapäev; Jne.	1259
Asuküla	<u>Muinasjutu- ja meisterdamistuba sari</u> INNOKA töötuba ratastel. Koostöös Ridala Pritsumeeste Seltsiga oli Asuküla lastel ja noortel võimalus 2016/2017 õppeaastal osaleda Päästeala Noorteringi töös. ÜHENDUSSILD – üritus toimus koostöös Haapsalu Noorte Huvikeskusega ja MTÜga Loov Noor. Päeva alustasid Jaanus ja Janika Leoste (HITSA robotikakoolitaja, Jänku-Jussi „emme“) EV3 robotitega. Õhtul disko.	18-30 26 18-30 32
Lihula valla raamatukogus	Esitleti uut raamatut: „Lihula lilltikandi värviraamat“, autoriks 8.klassi õpilane, kes tegi selle Lihula kunstikooli lõputööna.	12
Kullamaa	Külas kirjanik Ilmar Tomusk Digikoolitus, kus lapsed õpetasid vanavanematele nutiseadmeid kasutama.	43
Liivi	Filmikolmapäev ja filmineljapäev	6-10
Oru	Etendus loomamuinasjuttudest, Piip ja Tuut	45
Palivere	„Prantsusmaaga sõbraks. Lõbusad köögiviljad“ – prantslane S. Clavel Külas kirjanik Kristiina Kristel ja „Toto“	
Risti	Risti Põhikooli vanemate klasside õpilastele – „Ajaloojutud Imbi Pajuga“	23
Taebla	Indiaaniõhtute sari – lugemine, muusika ja kunstiga tegelemine	25-30
Oru, Taebla, Palivere, Noarootsi, Risti	„Prantsusmaa tuleb külla“, lastega kohtus prantsuse keele õpetaja Stephane Clavel	115
Ridala	„Ainulaadne ja eriline Aino Pervik“ – kirjaniku 85. sünnipäev Uudistati raamatunäitust, lahendati viktoriini, rühmatööna valmisid lühinäidendid Aino	76

	<p>Perviku jutu „Hunt ja kits“ põhjal. Süüdati juubeliküünlad ja lõpetati ühises mänguringis.</p> <p>Põhjamaade raamatukogunädala raames Ridala raamatukogus: tutvuti näitusega „Põhjamaade raamatukogunädal kutsub seiklema.“ Hommikuhämaruses süüdati küünlad. Külla oli tulnud tõeline mererövel kapten Flint, kes jutustas Mauri Kunnase raamatu „Aarete saar“ kangelaeste seiklustest aarete otsingul. Uudistati näitust „Ahoi! Seiklema koos mereröövlitega“. Meisterdati piraadilaeva lippe ja otsiti peidetud aardelaegast</p>	32
Uuemõisa	<p>Värvimuutva päkapikk-vurri meisterdamise õpituba;</p> <p>Rütmipillide õpituba, juhendajad Anne ja Arno Suislep.</p>	23 16
Vatla	ÕhtuLaenus (6 korda)	9 (6 korda)
Virtsu	3. klassi reis Eesti lastekirjanduse maailma. Erinevad raamatutegelased (kostümeeritud õpilased) tutvustasid ennast ning lugesid katkendi raamatust, jättes põneva koha pealt pooleli. Pärast tuli Sipsik sõnamängu mägima. Nõianei Nõbinina organiseeris liikumismängu	12

LISA 5

Maakonnaraamatukogu

Rahvaraamatukogu seadusega pandud ülesannetele lisaks oleme ette võtnud raamatukoguhoidjatele ja teistele kirjandushuvilistele suunatud muinasjutude teemalise konverentsi korraldamise, mis oli algusaastail lisaks kodumaistele ka rahvusvaheliste lektoritega esindatud.

1.juunil 2017.a. toimus konverents „Muinasjutuvägi“ viiendat korda. Laste- ja noortekultuurile pühendatud teema-aastaga seotult kandis konverents alapealkirja „Lugudega kasvame suureks“.

Muinasjutukonverentside algus jääb aastasse 2009. Sellest ajast peale on raamatukogu üle aasta kutsunud Haapsallu kokku muinasjutte väärtustavad inimesed, kes oma teadmisi, mõtteid ja kogemusi teistega jagada soovivad. Konverents on suunatud laste lugemise juhtidele – lapsevanematele, pedagoogidele, raamatukoguhoidjatele, huvijuhtidele ja kõigile teistele huvilistele, kellele laste- ja noortekultuur korda läheb, kes peavad muinaslugusid tähtsaks ja on võtnud nende edasikandmise ja vahendamise oma südameasjaks. Kui soovime lastest saada häid kaasteelisi, tuleb neile muinasjutte lugeda. Vanad lood on sillaks põlvkondade vahel. Kui raamatumaailmast on raske leida teost, mida kõik kolm põlvkonda on lugenud, siis muinasjutude hulgas näeme palju selliseid, mida teavad nii vanavanemad, emad - isad kui ka lapsed.

Luuletaja Ernst Enno elu ja luulepärandi hoidmiseks ja väärtustamiseks avati 1995.aastal Lääne Maavalitsusele kuulunud hoones, kus Ernst Enno Läänemaa koolinõunikuna elas, mälestustuba, kus asetsevat ekspositsiooni hoiab ja haldab keskraamatukogu. Raamatukogu korraldab Ernst Enno

juubeliaastatel kirjanduskonverentsi. Raamatukogu on tihedates sidemetes Ernst Enno lapselapse, Floridas elava kirjanik Elin Toona Gottschalkiga ning tutvustab kirjaniku loomingut eesti lugejatele erinevate kirjandussündmustega.

Maakonna raamatukogude juhtimine

2017. a. maakonna raamatukoguvõrgus muutusi ei toimunud, kuid muutused tulevad 2018. aastal seoses haldusreformiga. Maakonnas tegutses 23 rahvaraamatukogu, neist 6 registreeritud harukogudena (Lihula ja Lääne-Nigula vallas), lisaks 2 väliteeninduspunkti (Haapsalus ja Piirsalus).

Ridala Vallavalitsuse ja Lääne maakonna keskraamatukogu koostöölepinguga osutas keskraamatukogu Ridala valla Uuemõisa raamatukogus lugejatele raamatukogu põhiteenuseid 10.oktoobrist 2016.aastal kuni 31.detsembrini 2017.aastal, sest uue juhataja konkursi ei peetud otstarbekaks enne Haapsalu linna ja Ridala valla ühinemist 2018.a. haldusreformiga. Kuna Uuemõisa raamatukogus oli kasutusel programm Riks, sai keskraamatukogu töötajast programmi kasutamise kogemuste jagaja ja nõustaja raamatukoguhoidja seisukohalt.

Maakonnaraamatukogu sisestas andmeid kõikide raamatukogude kohta programmi Urram andmebaasi ning pidas Urramis teavikute ostu rahalist arvestust. Avalikus kataloogis www.lugeja.ee on nähtaval kõigi maakonna raamatukogude andmed, kuid Riks programmi kasutavate raamatukogude kohta ei ole Urramis näha välja laenutatud teavikute kohta infot. Keskraamatukogu teavitab keskraamatukogu veebilehel RIKS programmi raamatukogude teavikute otsingute veebilehtede aadressidest.

Maakonna raamatukogude komplekteerimine ja raamatute töötlemine

Lääne maakonna valdadega sõlmitud koostöölepingute alusel kasutavad maaraamatukogud keskraamatukogu vahendusel erinevaid teenuseid. Lääne maakonna keskraamatukogu komplekteerimisosakond komplekteeris kõikidele maakonna raamatukogudele uusi teavikuid, järelkomplekteeris lugejate nõudlusest tulenevalt teavikuid ja töötles raamatud kokkuleppe alusel. Keskraamatukogu poolt esitatud andmete alusel tegi finantstoiminguid Haapsalu Linnavalitsuse raamatupidaja.

Raamatukoguhoidjate nõustamine ja aruandluse kogumine

Raamatukogude juhatajaid nõustati nii e-kirjade, telefoni teel ja kohapeal käies. Koolitussündmustele kutsuti lisaks rahvaraamatukoguhoidjatele ka kooliraamatukoguhoidjaid. 2017.a. toimus 6 koolitust ja nõupidamist, arutelu.

2017.aasta statistilised vaatlused ja sisulised aruanded on kokku kogutud, kontrollitud ja koondaruanne edastatud kultuuriministeeriumile.

Koolituste korraldamine

Lääne maakonna raamatukoguhoidjate 2016-2018.aasta koolituste plaani kohaselt toimusid ka koolituspäevad. Koolituste teemade valik ja toimumise sagedus tulenes maakonna raamatukoguhoidjate vajadustest, soovidest ja korraldajate võimalustest. Eesmärk oli anda uusi ideid ning teadmisi valdkondadest, millega puututakse kokku igapäevatöös. Koolitused peaksid tõstma erialaseid pädevusi raamatukoguhoidjate kutsestandardist lähtuvalt.